

Afgørelser – Reg. nr.: 04448.00

Fredningen vedrører: Ibjerg

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   21-06-1968, 28-08-1968

Fredningsnævnet   25-07-1967

Kendelser

Deklarationer

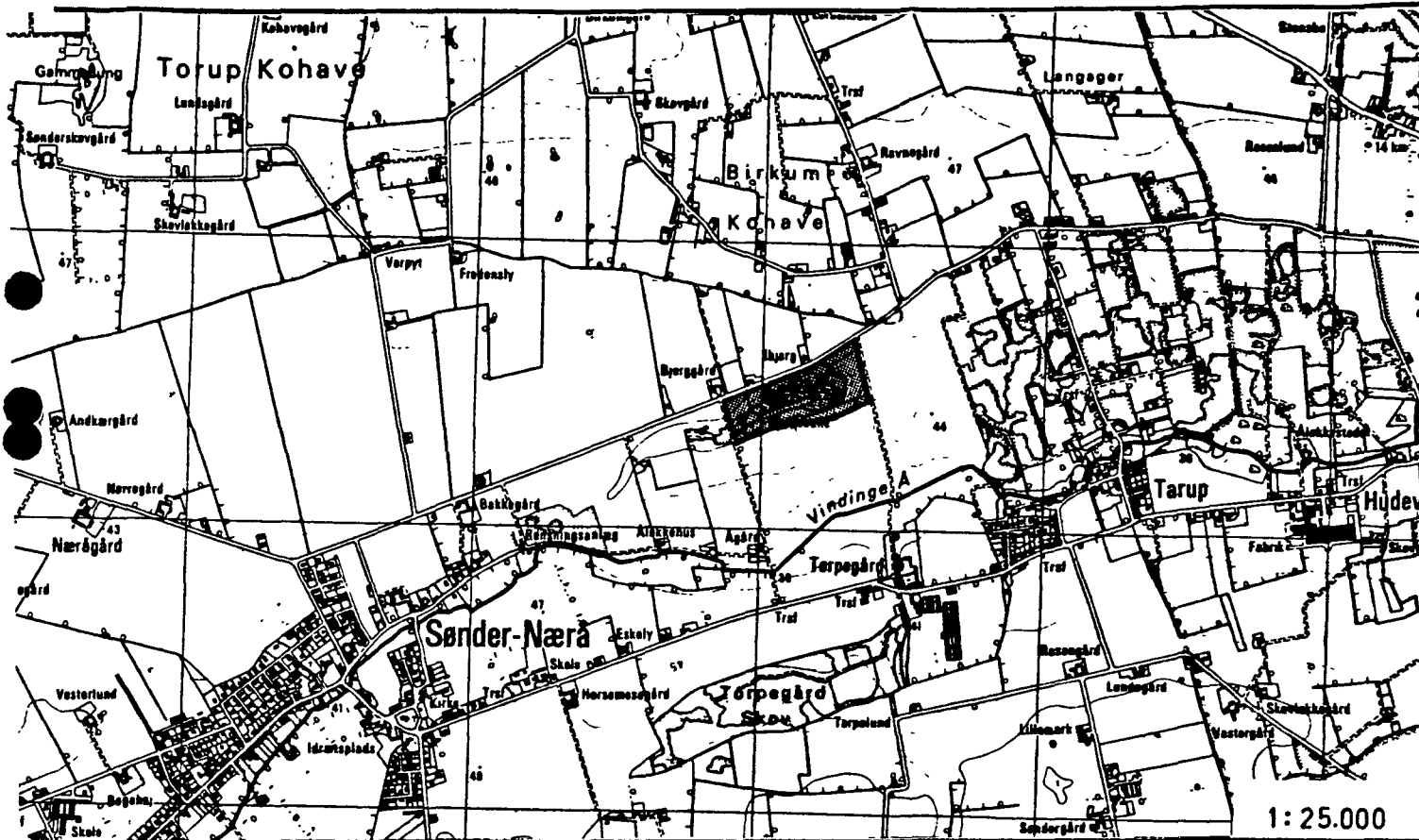
OVERFREDNINGSNÆVNET >

Lokalitet: Højdedraget Ibjerget.

Kommune: Årslev

Sogn : Sdr. Næraå

Reg. nr.: 497-04-01

Ejer :Privat

Areal :9 ha

Fredet :FN 25/7-1967
OFN 21/6-1968

Formål :Landskabsbevaring

Indhold : Bebyggelse skal ikke være tilladt. Opstilling af boder, skure, master eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted. Campingpladser må ikke etableres. Arealerne må ikke benyttes til bilophugningsplads eller henkastning af affald. Terrænformerne må ikke ændres ved gravning eller opfyldning. Udover de arealer der nu er udlagt til skov må tilplantning ikke finde sted.

21/6 68

REG. NR. 4448

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

=====

År 1968, den 21. juni, afsagde Overfredningsnævnet følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1930/67 om fredning af højdedraget Ibjerget i Sdr. Nærrå sogn.

I den af fredningsnævnet for Odense amtsrådskreds den 25. juli 1967 afsagte kendelse hedder det:

"I skrivelse af 12. juni 1967 har Danmarks Naturfredningsforening rejst fredningssag med påstand om fredning af højdedraget Ibberg - hvis rette navn ifølge den stedlige tradition er Ibjerget - i Sdr. Nærrå sogn. Fredningspåstanden omfatter tillige Ibjergets nærmeste omgivelser, idet begæringens matrikulære beskrivelse af arealerne er således:

- Matr. nr. 18 d Sdr. Nærrå by,
- en del af matr. nr. 7 b ibd.,
- en del af matr. nr. 10 b ibd.,
- matr. nr. 11 c ibd., samt
- matr. nr. 1 a Torpegård hovedgård,
- alt i Sdr. Nærrå sogn.

Området er vist på et af foreningen udarbejdet rids i målestoksforholdet 1:10.000 (sagens bilag 10 b). Af ridsset frem-

går, at fredningspåstanden ikke skal forstås som omfattende hele matr. nr. 1 a, men kun en mindre del heraf.

Fredningspåstanden går ud på, at der pålægges området følgende servitut:

- 1) Bebyggelse skal ikke være tilladt.
- 2) Opstilling af boder, skure, master eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted.
- 3) Campingpladser må ikke etableres.
- 4) Arealerne må ikke benyttes til bilophugningsplads, ligesom der ikke på arealerne må henkastes affald.
- 5) Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.
- 6) Uden for de arealer, der nu er udlagt til skov, må tilplantning med løv- eller nåletræer ikke finde sted.
- 7) Påtaleret tillægges fredningsnævnet, naturfredningsrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

Til begrundelse af påstanden har Danmarks Naturfredningsforening anført:

Ibjerget er en langstrakt åsbakke nordvest for Sdr. Nørå. Den rejser sig markant med op til 10 meter høje skrænter over det omgivende flade land og når på det højeste punkt længst i øst 62 meter o h..

Ibjerget er opbygget af smeltevandssand og -grus, som er afsat af en smeltevandsflod, der inde under isen har haft af- løb mod sydvest og ved aflejring i istunnelen har dannet åsen.

Et karakteristisk træk ved det sydøstfynske landskab har været en række fremtrædende åsstrøg der i deres placering og opbygning er vigtigste holdepunkter i udredningen af landskabets tilblivelse. Størstedelen af disse åse er nu ødelagt

ved eller er under bortgravning.

Ibjerget er den nordøstligste og bedst bevarede og mest fremtrædende del af en åsrække der under navn af Årslev Ås har kunnet ses i Årslev-egnen. Den ligger endnu nogenlunde intakt i landskabet og fremtræder i form og indhold som en typisk åsryg. Til dens fortsatte bevarelse i et åbent og urørt landskab knytter der sig store geologiske og pædagogiske interesser.

Af hensyn til bestemmelsen i naturfredningslovens § 12, stk. 1, har nævnet udbedt sig en erklæring fra Naturfredningsrådet, der i skrivelse af 19. juni 1967 (sagens bilag 17) har udtalt:

"I anledning af nævnets skrivelse . . . . skal Rådet udtale, at man ganske kan anbefale gennemførelse af fredningen.

Rådet kan tilslutte sig den af Danmarks Naturfredningsforening fremsatte motivering i skrivelse af 12. juni 1967. Det skal yderligere bemærkes, at rent videnskabelige grunde må veje stærkt til. Der knytter sig endnu uløste spørgsmål til "Åsenes" opståen - og måske er deres dannelse og natur ikke ens fra ås til ås - og med den totale forsvinden af alt for mange åse forsvinder muligheden for at klarlægge deres opståen."

Ejerne af de af fredningspåstanden omfattede arealer er følgende:

<u>Ejer:</u>	<u>Matr. nr.:</u>	<u>Det af påstanden omfattede areal:</u>
Landmand Jørgen Rasmussen, Sdr. Nørå pr. Årslev, Gårdejer Jørgen Nordtorp Jørgensen, Sdr. Nørå pr. Årslev,	18 <u>d</u> 7 <u>b</u>	ca. 38.000 m ² " 39.000 "

<u>Ejer:</u>	<u>Matr. nr.:</u>	<u>Det af påstanden omfattede areal:</u>
Fru Ingeborg Plesner og	10 <u>b</u>	ca. 41.250 m ²
proprietær Axel Plesner,	11 <u>c</u>	" 41.600 "
Sdr. Nørå pr. Årslev,	1 <u>a</u>	" 68.000 "

Arealstørrelserne er meddelt af Fredningsplanudvalget for Fyn (bilag 17 A).

Meddelelse om sagens rejsning er tilsendt lodsejerne den 14. juni 1967 og er indrykket i Statstidende for den 15. s.m..

Ejerne af matr. nr. 18 d og 7 b har bestridt, at betingelserne for sagens fremme efter lovens § 1, stk. 1, er til stede. Samtlige ejere har nedlagt erstatningspåstande.

Erstatningspåstand er tillige nedlagt af vognmand Ove Jensen, Sct. Klemens, der ifølge en den 5. januar 1967 dateret overenskomst har opnået tilladelse til "at fjerne det grus og fyld han kan bruge" fra et nærmere beskrevet areal af gårdejer Jørgen Nordtorp Jørgensens ejendom.

Nærværende fredningssag har den nævnte overenskomst til baggrund. Efter at nævnets opmærksomhed var blevet henledt på at vognmand Ove Jensen havde påbegyndt grusgravning på matr. nr. 7 b, nedlagdes den 3. april 1967 et foreløbigt forbud herimod i medfør af naturfredningslovens § 9, stk. 2. Den 9. s.m. forlængedes forbudet til at gælde indtil videre, idet nævnet efter orienterende mundtlige forhandlinger med Naturfredningsrådet forventede en fredningssag rejst snarest. Ministeriet for kulturelle anliggender har efter nævnets anmodning bevilget forlængelse af den i § 9, stk. 2, omhandlede frist, der herefter udløber den 1. august 1967 (sagens bilag 20).

De nedlagte erstatningspåstande er følgende:

1. Landmand Jørgen Rasmussen (bilag 34), 86.180 kr.
2. Gårdejer Jørgen Nordtorp Jørgensen (bilag 18), 75.000 "
3. Vognmand Ove Jensen (bilag 22), 60.000 "
4. Ingeborg og Axel Plesner (bilag 21), 300.000 "

Østifternes Kreditforening har forbeholdt sig at kræve en eventuel erstatning betalt til sig - helt eller delvist - til afskrivning på foreningens pantebrev i matr. nr. 1 a m. fl..

Til støtte for deres påstande har ejerne i første række anført, at området indeholder meget betydelige grusforekomster som kan gøres til genstand for udnyttelse.

Til belysning af dette spørgsmål har nævnet fra Danmarks Geologiske Undersøgelse (Geologisk Rigsinstitut) modtaget en aftegning af Ibjerg-området fra D. G. U.s originale karteringskort i målestoksforholdet 1:20.000 (bilag 29 b). I skrivelse af 12. juli 1967 (bilag 29 a) har instituttet derhos anført:

" . . .

Kortet viser jordlagene, som de er bestemt med håndbor til ca. 1 m dybde.

Ifølge instituttets borearkiv findes der ikke i eller omkring Ibjerg boringer, der kan oplyse yderligere om jordlagenes beskaffenhed i større dybde.

Efter dagbogsrapporten fra den geologiske kortlægning . . . er der i åsen truffet lerpartier og mergelgrave, der lader formode, at åsen indeholder en oppresset lerkam.

. . . "

På foranledning af nævnet har landinspektør Thorlacius derefter indtegnet Ibjerget dels på Naturfredningsforeningens rids over det af fredningspåstanden omfattede område og dels på et lystryk af karteringskortet. Disse indtegninger er fremlagt under nre. 36 og 37. Rids svarende til bilagene nr. 10 b, 36 og 37 er vedhæftet nærværende kendelse.

Til belysning af grusgravningsmulighederne i øvrigt bemærkes,

at der på hele området hviler en den 6. januar 1966 lyst byplanvedtægt, gældende for et tidsrum af 15 år fra den 29. november 1965 (bilag 28), hvoraf bl. a. fremgår at det heromhandlede område ikke kan overgå til andet formål såsom håndværks- eller industrivirksomhed, dog at vedtægten ikke skal være til hinder for, at arealer der kan anvendes til grusgravning bliver udnyttet hertil;

at der den 14. september 1943 på matr. nr. 1 a er lyst deklaration i henhold til lov nr. 318 af 16. december 1938, hvorved Geodætisk Institut vederlagsfrit har erhvervet udelukkende rådighed over et jordstykke der strækker sig 4 meter til hver side for en af institutet anbragt betonstøbning, hvilket areal - der er beliggende på åsens højeste parti - ingen sinde ved afgravning, undergravning eller på anden måde må bringes i fare for at styrte sammen;

at den på matr. nr. 10 b, 11 c og 1 a beliggende del af Ibjerget er skovbevokset, uden at denne bevoksning - der angives at være 25 år gammel - antages at være fredskov, skønt arealet tidligere - formentlig til omkring 1914 - har været skovklædt;

at der på matr. nr. 11 c og/eller 1 a findes en ca. 200 meter lang og ca. 10 meter bred skydebane, der benyttes af den loka-

le skytteforening og af Hjemmeværnet, hvilken skydebane af ejeren tidligst kan kræves nedlagt med udgangen af marts 1970, dog at den om banen indgåede kontrakt kan ophæves forinden ved ejerskifte (bilag 33).

Efter de foreliggende oplysninger om jordbundsforholdene må det erkendes at der i alt fald uden for Ibjerget findes rigelige og let tilgængelige grusforekomster.

Det er herefter tvivlsomt, om bekostningen ved at inddrage disse områder under en fredning ville stå i rimeligt forhold til de derved opnåede fordele.

Som begrundelse for at medtage de heromhandlede arealer - ud over selve Ibjerget - er det under sagens forhandling fremhævet, at det er rigtigst, at åsen sikres i sine naturlige omgivelser.

Efter indholdet af den citerede byplanvedtægt synes der indtil videre ikke at bestå nogen fare for bebyggelse i åsens umiddelbare nærhed. Efter nævnets opfattelse er der næppe heller i øjeblikket grund til at befrygte, at grusgravning vil blive påbegyndt i åsens nærhed. For så vidt angår matr. nre. 18 d og 7 b synes det næppe rimeligt at antage, at disse overhovedet vil blive gjort til genstand for grusgravning bortset fra selve åsen. For så vidt angår Torpegårds jorder forekommer det nærliggende at formode, at en eventuel grusgravning vil tage sin begyndelse i længst mulig afstand fra de på karteringskortet viste moræneaflejringer, det vil i praksis sige i kontinuitet af den i øjeblikket øst for gården stedfindende grusgravning, om hvilken det vides at udgravning sker indtil 14 meter under terræn.

Under disse omstændigheder, hvortil kommer at der ikke

i begrundelsen af fredningspåstanden indgår nogen henvisning til nødvendigheden af at sikre landskabelige skønhedsværdier af væsentlig betydning for almenheden, findes fredningspåstanden alene at burde tages til følge for så vidt angår selve Ibjerget, således som dette er afgrænset på sagens bilag nr. 36. Nævnet forbeholder sig dog at genoptage sagen, såfremt senere indtræffende omstændigheder måtte formodes at kunne medføre en ændret stillingtagen.

Med hensyn til de enkelte erstatningspåstande bemærkes:

1. Landmand Jørgen Rasmussen (matr. nr. 18 d).

Ejendommen er senest ansat til en ejendomsværdi af 52.000 kr.. Det bebyggede areal - der ligger syd for åsen - udgør ca. 150 m², herunder et stuehus på ca. 75 m². Ejeren har ikke for øjeblikket planer om at sælge grus og har i den forløbne vinter afslået en anmodning om tilladelse til grusgravning på ejendommen. Åsen benyttes til græsning af en hest.

Fladeindholdet af den på matr. nr. 18 d værende del af åsen er af landinspektør Thorlacius beregnet til ca. 11.785 m² og rumindholdet til ca. 22.500 m³ (bilag 35 b).

2-3. Gårdejer Jørgen Nordtorp Jørgensen (matr. nr. 7 b) og vognmand Ove Jensen.

Ved den allerede omtalte overenskomst af 5. januar 1967 er det tilladt Ove Jensen at afgrave åsen "i dybden plan med" det dyrkede areal nord og syd for åsen. Tilladelsen er meddelt på betingelse af at Ove Jensen afrømmer muldlaget og udjævner dette efter endt grusgravning, at han vedligeholder markvejen til banken fra den offentlige vej nord for banken, og at han betaler en afgift af 1 krone pr. m³, hvilken afgift afregnes månedsvis, dog at der inden gravningens begyndelse

skal deponeres et beløb på 2.500 kr., som ikke kan fordres tilbagebetalt, men skal afskrives som betaling i takt med grusgravningen. Beløbet angives at være betalt.

Fladeindholdet af den på matr. nr. 7 b værende del af åsen er af landinspektør Thorlacius (bilag 35 b) beregnet til ca. 11.330 m² og rumindholdet til ca. 35.000 m³.

Gårdejer Jørgen Nordtorp Jørgensen har oplyst, at han havde til hensigt at inddrage det afgravede areal under de dyrkede arealer nord og syd for åsen, hvilket tillige ville betyde en lettelse i transporten af landbrugsmaskiner og -redskaber mellem markerne nord og syd for åsen.

Vognmand Ove Jensen har oplyst, at han har opgravet ca. 720 m³ grus inden det foreløbige forbud blev nedlagt, men han har derimod ikke villet eller kunnet oplyse til hvilke aftagere eller til hvilke priser dette kvantum er afhændet.

Vognmand Ove Jensen har videre oplyst, at han sikrede sig grusgravningsretten for derved at kunne supplere leveringerne fra to ham tilhørende grusgrave, beliggende henholdsvis i Volderslev og Bellinge. Dette er at forstå således, at han på visse dage kan komme ud for at skulle levere så mange læs grus, at vognene ikke kan ekspederes inden for arbejdstiden, hvis gruset skal hentes alene i disse to grusgrave. Han har ikke manglet grus efter nedlæggelsen af det foreløbige forbud, idet han "har sat kapaciteten op" i sine egne to grusgrave.

4. Ingeborg og Axel Plesner (matr. nr. 10 b, 11 c og 1 a).

Fladeindholdet af den på Torpegårds jorder beliggende del af åsen er af landinspektør Thorlacius (bilag 36) beregnet til ca. 55.800 m².

Rumindholdet er af ejerne anslået til 200.000-250.000m³

(bilag 21).

For arealets bevoksning og anvendelse er der redegjort ovenfor (i afsnittet om mulighederne for grusgravning).

Ejerne har oplyst, at de hidtil har afslået anmodninger om grusgravning på ejendommen, men at det må bero på landbrugskonjunkturernes udvikling om grusgravning på et senere tidspunkt måtte stille sig som økonomisk ønskværdig. Man ønsker derfor at bevare muligheden for at kunne udnytte denne indtægtskilde, selv om dette vil være forbundet med opofring af bevoksningen på åsen. Ejendommen har været udbudt til salg gennem det sidste halve års tid.

For så vidt angår samtlige erstatningskrav bemærkes, at der efter nævnets opfattelse end ikke tilnærmelsesvis vil kunne udvindes de af ejerne forudsatte grusmængder fra åsen. Efter karteringskortets udvisende må det formodes, at den overvejende del af åsen er aflejret på en flade af moræneler. Dette giver en stærk formodning for, at den i erklæringen af 12. juli 1967 (bilag 29 a) omtalte lerkam er af meget betydelig udstrækning, jfr. herved den i erklæringen omtalte dagbogsrapport, der er fremlagt som bilag 29 d, og hvori det hedder bl. a.: "Igennem (åsen) går en Lerkerne hvorfor de fleste Grusgrave også ere Mergelgrave. I Gravene Nr. 171, Nr. 172 og ved Nr. 173 saas saaledes Leret. Sandlagene vare her flere Steder aldeles lodrette".

Om kammens opståen er det under sagens forhandling oplyst, at den antages at bero på det forhold, at isens enorme tryk på begge sider af smeltevandstunnelen har bevirket en oppresning af smeltevandstunnelens bund.

Af bilag 37 ses, at den i den citerede dagbogsrapport

omtalte boring nr. 173 er beliggende i den østligste del af åsen.

Under nævnets besigtigelse af åsen fandtes muldlaget overalt at være tyndt og af ringe kvalitet. En kultivering af afgravede arealer ved hjælp af dette muldlag må formodes at være af begrænset værdi.

Efter alt foreliggende findes de landmand Jørgen Rasmussen, gårdejer Jørgen Nordtorp Jørgensen og propr. Ingeborg og Axel Plesner (Østifternes Kreditforening) tilkommende erstatninger skønsmæssigt at kunne fastsættes til henholdsvis 15.000 kr., 20.000 kr. og 60.000 kr..

For så vidt angår vognmand Ove Jensen må det antages, at de af ham afholdte udgifter til afrømning m. v. er blevet dækket gennem afhændelsen af det af ham opgravede grus. Det findes herefter ikke sandsynliggjort, at han har lidt noget tab, der overstiger det af ham forudbetalte beløb 2.500 kr. med fradrag af skyldig afgift. Den vognmand Ove Jensen tilkommende erstatning findes herefter at kunne afrundes til 2.000 kr..

Samtlige erstatningsbeløb vil være at forrente med 6 % p. a. fra den 25. juli 1967 at regne.

Der findes ikke tilstrækkelig anledning til at tillægge sagsomkostninger.

Erstatningerne vil være at udrede som bestemt i naturfredningslovens § 17, stk. 1, 1. og 2. pkt..

Sluttelig bemærkes, at fredningspåstandens poster 1 og 2 ikke skal være til hinder for ombygning eller fornyelse af det på skydebanen opstillede skyttehus, såfremt tegninger hertil kan godkendes af fredningsnævnet, samt at påstandens post 5 ikke skal være til hinder for planering, muldbelægning og dyrk-

ning af bunden af den af vognmand Ove Jensen etablerede grusgrav på matr. nr. 7 b, hvorimod denne grusgravs vægge ikke må underkastes nogen som helst behandling, men skal forblive i deres nuværende tilstand.

En udskrift af nærværende kendelse vil være at tinglyse på de af fredningen omfattede ejendomme."

Konklusionen er sålydende:

"Det på matr. nre. 18 d, 7 b, 10 b, 11 c Sdr. Næå by og sogn og på matr. nr. 1 a Torpegård hovedgård, Sdr. Næå sogn, værende højdedrag, således som det er afgrænset på vedføjede rids den 19. juli 1967, fredes i det ovenfor beskrevne omfang.

I erstatninger udbetales:

Til landmand Jørgen Rasmussen	15.000 kr.
" gårdejer Jørgen Nordtorp Jørgensen	20.000 kr.
" Østifternes Kreditforening	60.000 kr.
" vognmand Ove Jensen	2.000 kr.

hvilke beløb forrentes med 6 % p. a. fra den 25. juli 1967 indtil betaling sker."

Sagen er forelagt Overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, og er tillige blevet anket af landmand Jørgen Rasmussen og gårdejer Jørgen Nordtorp Jørgensen samt af entreprenør Ove Jensen. De to førstnævnte har principalt påstået fredningen ophævet, subsidiært forhøjelse af de dem tilkendte erstatninger. Entreprenør Ove Jensen har påstået erstatningen forhøjet.

Fredningsnævnets kendelse er desuden indanket af Danmarks Naturfredningsforening med påstand om fredningens udvidelse

til det oprindeligt påståede omfang.

Overfredningsnævnet har den 3. november 1967 foretaget besigtigelse i sagen og har forhandlet med de af sagen omfattede lodsejere og vognmand Ove Jensen samt disses advokater og tillige med repræsentanter for Årslev kommune, Odense amtsråd, Danmarks Geologiske Undersøgelse, Danmarks Naturfredningsforening, Naturfredningsrådet, Fredningsplanudvalget for Fyn samt med fredningsnævnet. Repræsentanterne for Danmarks Geologiske Undersøgelse, Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet fremhævede interessen i at bevare de begrænsede dele, der endnu er tilbage af de nordfynske åse. Ejeren af den østlige, skovbevoksede del af åsen, der ligger på matr. nr. 10 b og 11 c, Sdr. Nærå, samt matr. nr. 1 a, Torpegård, erklærede sig tilfreds med erstatningen samt villig til uden forhøjelse af denne at gå med til en vis udvidelse af fredningen, jfr. det kendelsen vedhæftede kort, således at fredningsgrænsen mod nord og øst følger henholdsvis den offentlige vej og den markvej, der øst for åsen går fra den offentlige vej mod syd, hvilket giver en naturlig afgrænsning.

6 medlemmer af Overfredningsnævnet har deltaget i sagens behandling. 4 medlemmer finder, at der vel af videnskabelige hensyn er anledning til at frede den del af åsen, for hvilken der således er enighed med ejeren, hvorved der sikres ca. 500 m uberørt ås, udgørende åsens østlige ende, men finder ikke tilstrækkelig anledning til at frede de lave partier mod vest. Derimod finder 2 af medlemmerne, at den i forvejen begrænsede fredning, som udover den geologiske betydning også repræsenterer en vis æstetisk værdi, ikke tåler, at den for skovvækst blottede del af åsen, der netop fremtræder som et typisk åsparti, unddra-

ges fredning.

Da pænthaverne i ejendommen matr. nr. 10 b og 11 c, Sdr. Nærrå, samt matr. nr. 1 a, Torpegård, Østifternes Kreditforening og Sparekassen Fyn, har givet afkald på andel i fredningserstatningen, har denne ubeskåret kunnet udbetales til ejeren.

Efter Overfredningsnævnets besigtigelse i sagen har landsretssagfører F. Lund-Hansen, Odense, for entreprenør Ove Jensen nedlagt påstand om, at der ydes denne en samlet erstatning på 7.569,20 kr. som følge af tab i medfør af fredningssagen samt til dækning af advokatomkostninger og udgifter til landinspektør. 5.000 kr. af kravet udgør et anslået beløb til dækning af tab som følge af, at den pågældende i tiden 3. april - 16. november 1967 har været afskåret fra at udnytte sin ret til grusgravning og derfor har haft betydelige udgifter navnlig til ekstra kørsel. Endvidere har advokaten for gårdejer Jørgen Rasmussen påstået den pågældende tilkendt godtgørelse på i alt 2.069,20 kr. til dækning af advokatomkostninger og udgifter til landinspektør.

Overfredningsnævnet har kunnet tiltræde, at der efter en samlet bedømmelse, herunder det i fredningsnævnets kendelse oplyste, tilkendes entreprenør Ove Jensen et skønsmæssigt beløb i forsinkelseserstatning i henhold til naturfredningslovens § 10, stk. 1, samt et beløb til udgifter til advokat og landinspektør. Beløbet fastsættes til i alt 3.500 kr.. Endvidere tilkendes der landmand Jørgen Rasmussen til advokat og landinspektør et beløb på i alt 1.500 kr..

Et kort, nr. Od. 112, visende det fredede areal på ca. 9 ha, er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Odense amtsrådsreds den 25. juli 1967 afsagte kendelse om fredning af højdedraget Ibjerget stadfæstes med de foran anførte ændringer.

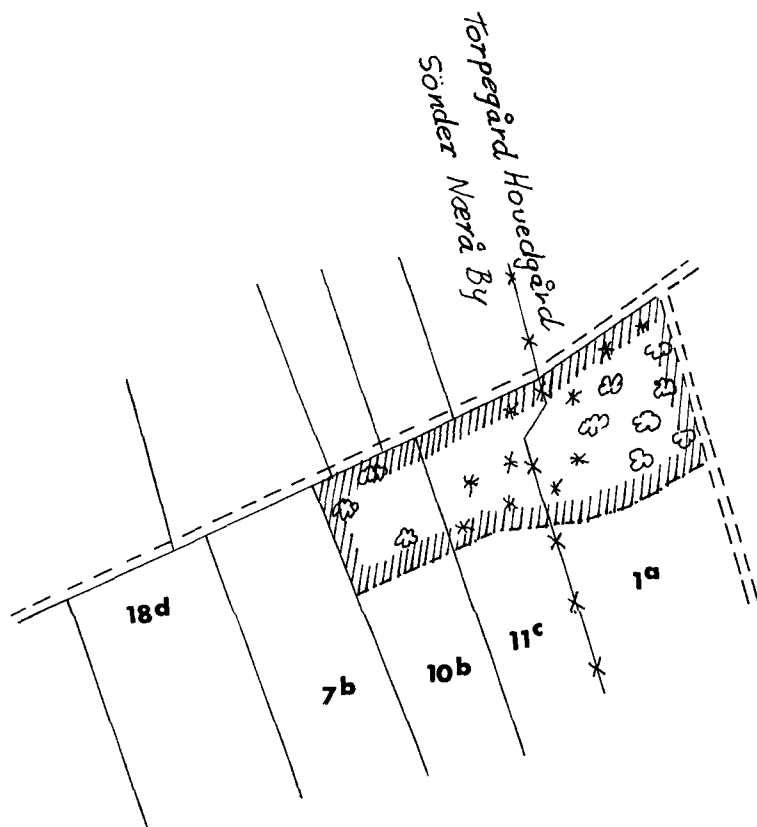
I erstatning er til fru Ingeborg Plesner, Torpegård pr. Årslev, udbetalt et beløb på 60.000 kr. med renter 6 % p. a. fra den 25. juli 1967 til udbetalingen, til entreprenør Ove Jensen udbetales 3.500 kr. og til gårdejer Jørgen Rasmussen 1.500 kr..

Erstatningen afholdes med 3/4 af statskassen, medens den resterende 1/4 udredes af Odense amtsfond og Odense købstad i henhold til den senest offentliggjorte folketælling.

Udskriftens rigtighed

bekræftes

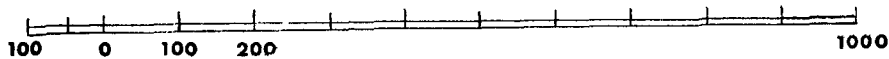
J. Garde
J.

IBJERG. TERRÆN AF SØNDER NÆRÅ BY OG TORPEGÅRD HOVEDGÅRD

 FREDNINGSGRÆNSE

MÅLFORHOLD 1: 10000.

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 12-7-68

By: **SDR. NÆRÅ m.fl.**

Sogn: **SDR NÆRÅ**

Plan nr. **Od. 112**

FREDNINGSNÆVNET>

CITERET FULDT UD I OFN K AF 21/6 1968

K e n d e l s e :

I skrivelse af 12. juni 1967 har Danmarks Naturfredningsforening rejst fredningssag med påstand om fredning af højdedraget Ibjerg - hvis rette navn ifølge den stedlige tradition er Ibjerget - i Sdr. Nørå sogn. Fredningspåstanden omfatter tillige Ibjergets nærmeste omgivelser, idet begæringens matrikulære beskrivelse af arealerne er således:

Matr. nr. 18-d Sdr. Nørå by,
en del af matr. nr. 7-b ibd.,
en del af matr. nr. 10-b ibd.,
matr. nr. 11-c ibd, samt
matr. nr. 1-a Torpegård hovedgård,
alt i Sdr. Nørå sogn.

Området er vist på et af Foreningen udarbejdet rids i målestoksforholdet 1:10.000 (sagens bilag 10 b). Af ridsen fremgår at fredningspåstanden ikke skal forstås som omfattende hele matr. nr. 1-a, men kun en mindre del heraf.

Fredningspåstanden går ud på at der pålægges området følgende servitut:

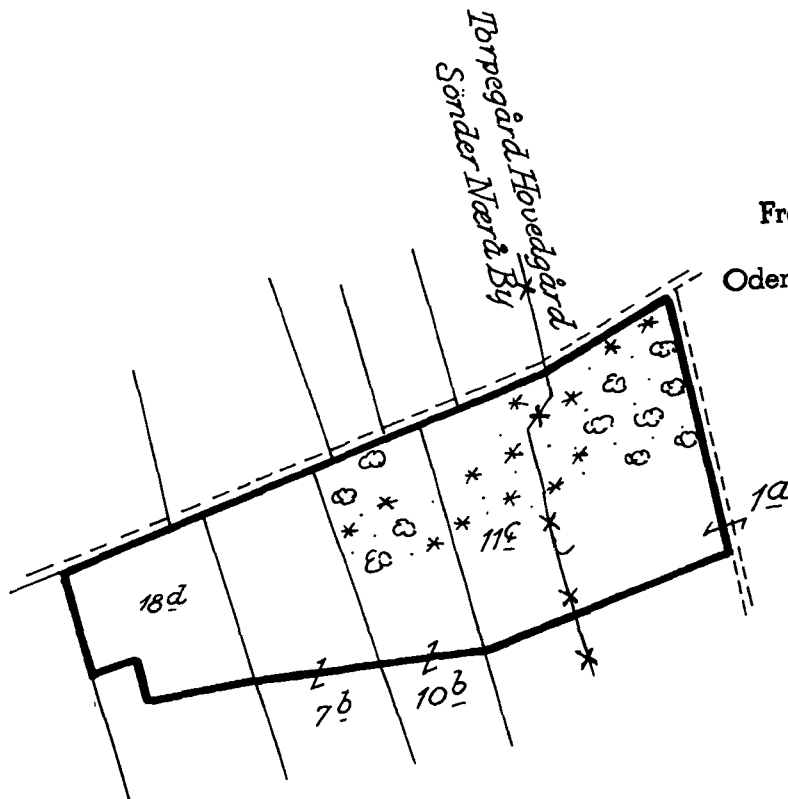
- 1) Bebyggelse skal ikke være tilladt.
- 2) Opstilling af boder, skure, master eller andre skæmmende indretninger må ikke finde sted.
- 3) Campingpladser må ikke etableres.
- 4) Arealerne må ikke benyttes til bilophugningsplads, ligesom der ikke på arealerne må henkastes affald.
- 5) Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

INDGÅET

12 JULI 1967

Ods. b. 3. afd.

Fredningsnævnet
for 1/8/67
Odense Amtsrådsreds

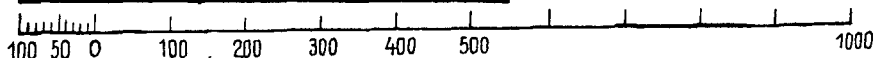
Fredningspåstand vedr.

Ibjerg

Terræn af Sønder Næra By og
Torpegård Hovedgård
Odense Amt

 Signatur for fredningsgrænsen

Målestoksforhold 1:10000

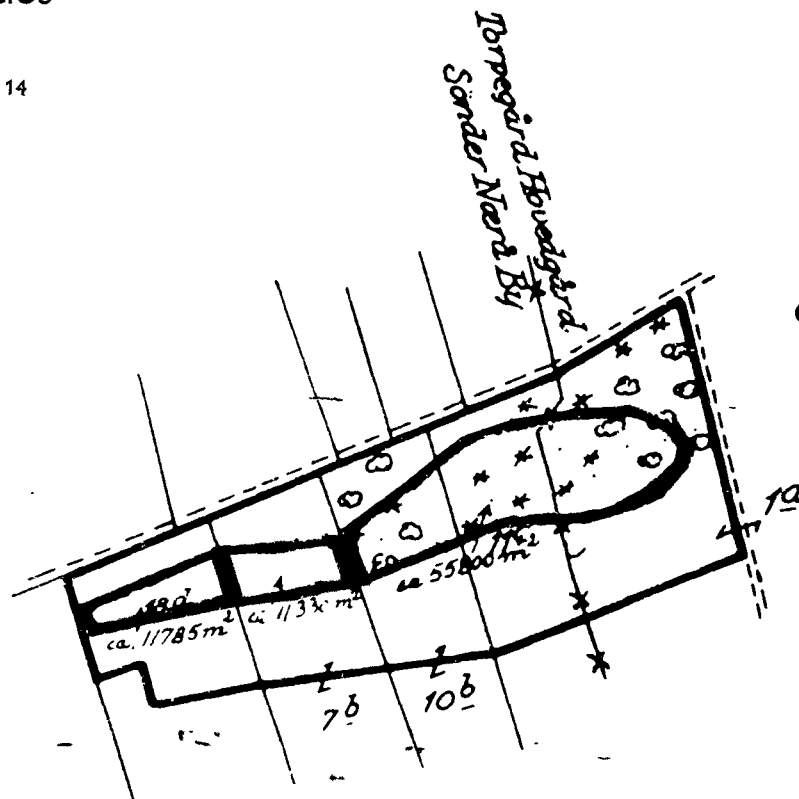
Chr. Sønder 1967-vi

INDGÅET

12 JULI 1967

Ods. b. 3. afd.

Fredningsnævnet
for 118/67
Odense Amtstadsråd

På nærværende kort er udstrækningen af "Ibjerg" vist med farvelægning. Endvidere er angivet cirkaarealer.

Odense, den 18. juli 1967.

Hübbe & Thorlacius

Landinspektør.

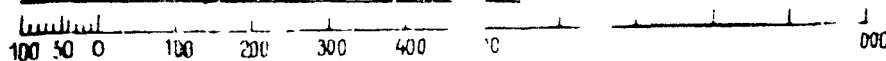

Fredningspåstand vedr. Ibjerg

Terræn af Sønder Nørå By og Tørpegård Hovedgård Odense Amt

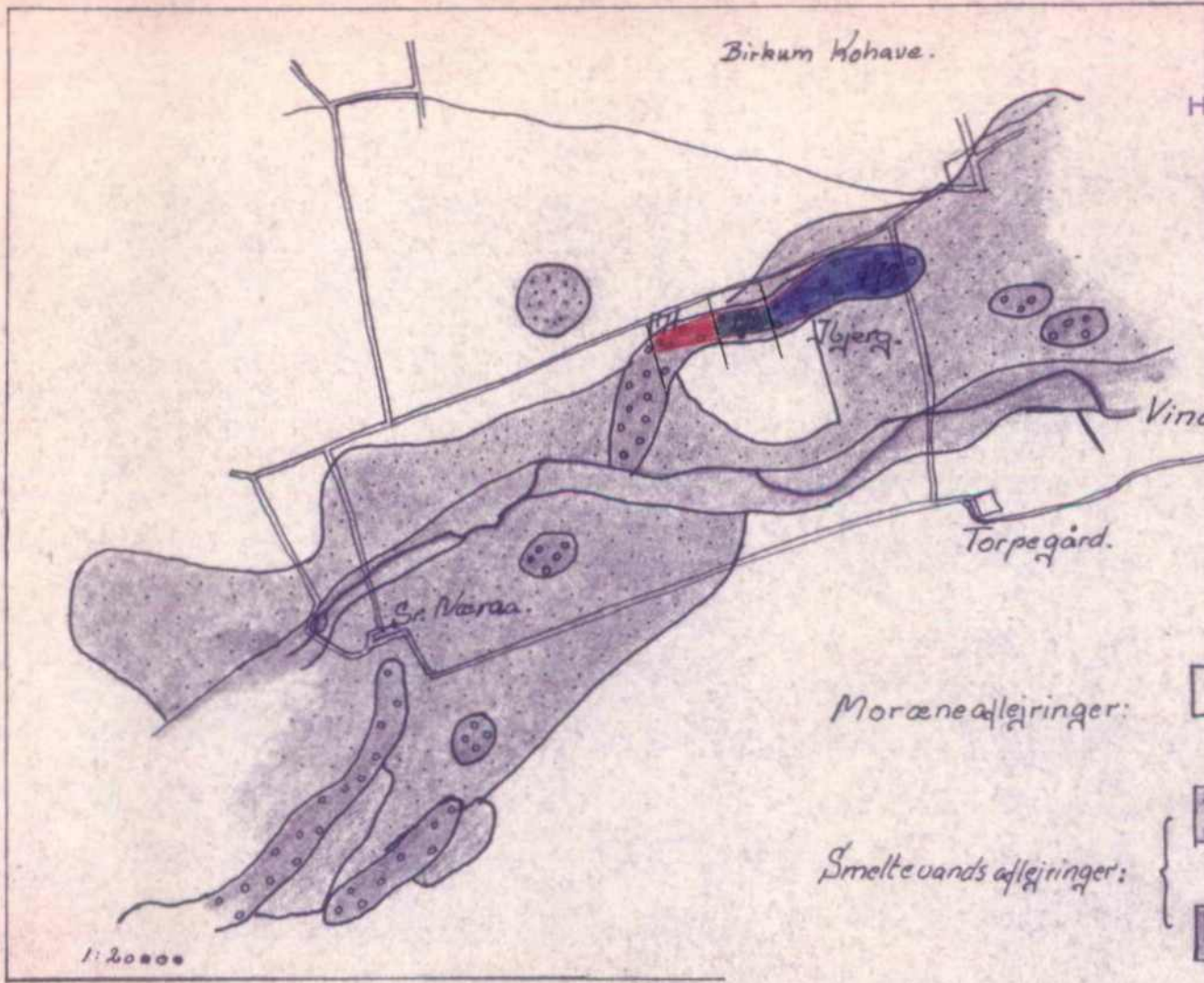
 Signatur for fredningsgrænsen

Målestoksforhold 1:16 00

NYBORG (E1)

348. SØLLINGE

LANDINSPEKTØRFIRMAET
 HÜBBE & THORLACIUS
 REBSLAGERGAARDEN
 OVERGADE 60
 ODENSE - TLF. (09) 13 09 14

- Moræneaflejringer: Ler.
- Smeltevands aflejringer: Grus.
- { Sand.
- Ferskvands aflejringer: Tørv, dynd.

1:20000

På nærværende kort er udstrækningen af "Ibjerg" vist med farvelægning.

Odense, den 18. juli 1967.

Hübbe & Thorlacius

DANMARKS GEOLOGISKE
 UNDERSØGELSE
 AFRYLT

REG. NR. 4448

Landinspektør. 171, 172, 173 : gamle lokalitets betegnelser,
 ref. til dagbogsnotater.

11-7-67

OVERFREDNINGSNÆVNET >

28/8 68

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1968, den 28. august, afsagde Overfredningsnævnet følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

i sagen nr. 1930/67 om fredning af højdedraget Ibjerget i Sdr. Nørå sogn.

Ved Overfredningsnævnets kendelse af 21. juli 1968 bestemtes det bl.a., at det gårdejer Jørgen Nordtorp Madsen tilhørende areal af 7 b Sdr. Nørå by, der var omfattet af den af fredningsnævnet for Odense amtsrådsreds afsagte kendelse, udgik af fredningen.

Gårdejer Jørgen Nordtorp Madsen, hvis arealer herefter ikke berøres af fredningssagen, har i skrivelse af 1. august 1968 anmodet Overfredningsnævnet om godtgørelse af udgifter ved juridisk bistand under fredningssagen. Disse udgifter er opgjort til 215 kr.

Overfredningsnævnet har herefter besluttet at tillægge gårdejer Nordtorp Madsen dette beløb.

T h i b e s t e m m e s:

Til dækning af udgifter ved juridisk bistand under den omhandlede fredningssag tillægges der gårdejer Jørgen Nordtorp Madsen, Sdr. Nørå pr. Årslev, et beløb på 215 kr., som udredes af statskassen.

Udskriftens rigtighed

bekræftes.

J. Fisker

DISPENSATIONER >

Afgørelser – Reg. nr.: 04448.00

Dispensationer i perioden: 01-09-1993 - 03-09-1993

FREDNINGSNÆVNET

FOR

FYNS AMTS SYDLIGE FREDNINGSKREDS

Toftevej 31, 5610 Assens

Tlf. 64 71 10 20 Telefax 64 71 55 20

Dato: 1. september 1993

Journal nr.: frs. 52/1993

Hans Jørgensen & Søn,
Sivmosevænget 4,
5260 Odense S.

Fredningsnævnet har gennem Fyns Amt fået forelagt en ansøgning fra Dem om efterfølgende godkendelse af en ulovligt opført hytte/skur på ejendommen matr. nr. 1-a Torpegård Hgd., Sdr. Nørå.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 21. juni 1968, hvoraf bl.a. fremgår: "Opstilling af boder, skure, mester og andre skæmmende indretninger må ikke finde sted".

Nævnet har afholdt møde og besigtigelse i sagen.

Under mødet oplyste De bl.a., at hytten, der er en opklodset skurvogn på hjul placeret i udkanten af skoven tæt ved en grusgrav, blev opstillet for ca. 1 år siden i forbindelse med Deres køb af ejendommen med henblik på jagt. Skuret bruges dels som jagthytte, dels som bestyrelseslokale for grusgravens bestyrelsesmedlemmer samt for omegnens skoleelever.

De har anført, at De ikke regnede med, at det krævede tilladelse, da skurvognen blev placeret tæt ved grusgraven og skjult af træerne.

Under mødet tilkendegav repræsentanterne for Danmarks Naturfredningsforening, Årslev kommune og Fyns Amt, at de ikke kunne anbefale en dispensation, idet man var bange for konsekvenserne i

1211/7-0043

/ll.

DGS
1/93

forhold til andre sager.

Fredningsnævnet skal udtale:

Fredningsnævnet har enstemmigt besluttet at meddele afslag til det ansøgte, idet der ikke ses at foreligge omstændigheder, der kan bevirke en undtagelse fra fredningskendelsens forbud mod opstilling af skure. Skuret skal derfor være fjernet senest 1. april 1994. Afgørelsen er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 2, indbringes for Naturklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

L. Ryhave
formand

Fredningsnævnet
for
Bornholms amts fredningskreds

Dommerkontoret i Rønne
Damgade 4A · 3700 Rønne
telefon 56 95 01 45 · Fax 56 95 02 45

REG. NR. 5532.00

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

6 SEP. 1993

Sag nr. 37/1993

Den - 3 SEP. 1993

Palle Bech
Valbygårdsvej 23
2500 Valby.

GENPART til, Skov- og Naturstyrelsen
til underretning,
D. h. t. Deres skr. af
J. nr.

+ bilag

Ved skrivelse af 12. juli 1993 meddelte fredningsnævnet tilladelse til opførelse af et 8 m² stort redskabsskur på ejendommen matr. nr. 46-h Allinge-Sandvig markjorder, beliggende Markvejen 37 på vilkår, at ydervæggene gives farve i overensstemmelse med den på ejendommen den 4. maj 1972 tinglyste fredningsdeklaration.

Overfor fredningsnævnet er der nu ansøgt om tilladelse til en ændret placering af redskabsskuret, hvorefter skuret agtes opført umiddelbart syd for sommerhuset i en afstand af ca. 1,5 m fra skel mod naboejendommen mod syd.

I medfør af lov om naturbeskyttelse § 50 stk. 1 meddeler nævnet herved tilladelse til udførelse af det forelagte projekt i overensstemmelse med den indsendte tegning og beskrivelse på vilkår som anført i nævnets tilladelse af 12. juli 1993.

Nævnets afgørelse er enstemmig.

Efter lov om naturbeskyttelse § 66. stk. 2 bortfalder tilladelsen, såfremt den ikke er udnyttet inden 3 år fra dens meddelelse.

Afgørelsen kan efter lov om naturbeskyttelse § 78 stk. 2 indbringes for Naturklagenævnet af offentlige myndigheder, Danmarks Naturfredningsforening og lokale foreninger og lignende som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

Klage indgives skriftligt til fredningsnævnet, Damgade 4 A, 3700

Rønne

Skov- og Naturstyrelsen

J. nr. 1211/6-0022

3

AUS
JM

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12

Modtaget i
Naturstyrelsen
- 2 NOV. 2011

Odense, den 1. november 2011
Journal nr.: Frs. 46/2010

Hermed sendes genpart af nævnets skrivelse af d.d. til

Tarup-Davinde I/S
Nørregade 36-38, Indg. B
5000 Odense C.

Nævnets afgørelse kan indbringes for Natur- og Miljøklageævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, inden 4 uger fra modtagelsen af nærværende meddelelse. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet. Nævnet vil sende Dem en opkrævning på gebyret, når nævnet har modtaget klagen fra fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegynde behandlingen af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside, www.nkn.dk

Gebyret tilbagebetales, hvis De får helt eller delvis medhold i Deres klage.

P.N.V.

Alice Knudsen
kontorfuldmægtig

1. By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø.
2. Naturstyrelsen Fyn, Sollerupvej 24, 5600 Faaborg
3. Kommunalbestyrelsen i Faaborg-Midtfyn, Rådhuset, 5600 Faaborg
4. Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø.
5. Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité, v/Lisbeth Ravn, Kærhaven 10, st. 5672 Broby
6. DOF-FYN's Fredningsudvalg v/Niels Andersen, Strandvænget 13, 5700 Svendborg
7. Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V.
8. Friluftsrådet, c/o kredsformand Christian Jensen, Fuglebakken 43, 5610 Assens
9. Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV

Fredningsnævnet for Fyn

Albanigade 28, 5000 Odense C
Tlf. 66 11 47 12 - Telefax 66 12 97 12
E-mail: fyn@fredningsnaevn.dk

Odense, den 1. november 2011
Journal nr.: Frs. 46/2010

Tarup-Davinde I/S
Nørregade 36-38, Indg. B
5000 Odense C

Ansøgning om opførelse af toiletbygning og parkeringsplads på Ibjerg ved Ibjerg

Ved e-mail af 1. december 2010 søgte Tarup-Davinde I/S om dispensation til opførelse af et 25 m² stort toilethus samt etablering af et parkeringsplads med grusbund til 30 biler med udvidelsesmulighed på 50 biler. Det var oplyst, at etableringen ønskedes foretaget i det nordøstlige hjørne af fredningen. I ansøgningen var det oplyst, at interessentskabet har til formål at eje arealer i området, der anvendes til forskellige fritidsaktiviteter for borgere i Odense og Faaborg-Midtfyn kommune. Det blev endvidere oplyst, at de på selve Ibjerg beliggende "skyttehuse" blev anvendt til en række aktiviteter, og at det ikke mindst var i forbindelse med disse, at der var behov for toilet- og parkeringsfaciliteter.

Ibjerg er fredet ved kendelse af 21. juni 1968. Det fremgår, at fredningens formål har været at frede selve Ibjerg, hvorfor et ønske om tillige at frede omliggende arealer ikke blev taget til følge. Det fremgår af fredningsbestemmelserne, at der ikke må ske bebyggelse eller opstilling af skure, ligesom terrænformerne ikke må ændres ved afgravning eller opfyldning.

Ved skrivelse af 16. februar 2011 har *Faaborg-Midtfyn kommune* anført bl.a.:

" .....

Kommunen har bedt Tarup-Davinde I/S om at begrunde ønsket om placering inden for fredning i lyset af, at selskabet også ejer arealet lige øst for Ibjerg. Ifølge planerne skal dette areal også indgå i det rekreative landskab. Svaret fra sekretariatsleder John Juul Henriksen er vedlagt i sin helhed.

Kommunen kan oplyse, at råstofgravning og efterbehandling/retablering af arealet øst for Ibjerg, d.v.s. matr. nr. 1-1, skal være afsluttet senest den 31. december 2015.

For god ordens skyld skal det bemærkes, at der i forbindelse med Skyttehusene på Ibjerg eksisterer en mindre P-plads, der vurderes at kunne rumme 5-10 biler. P-pladsen ved Anes Høj vil kunne udvides yderligere mod øst uden at konflikte med fortidsmindebeskyttelseslinien.

Fredningsnævnet har tidligere i afgørelse af 1. september 1993 behandlet ansøgning om at beholde en opklodset skurvogn i skovbrynet lige syd for den ansøgte toiletbygning. Fredningsnævnet meddelte dengang afslag og påbød vognen fjernet. Skurvognen blev bl.a. brugt som jagtlytte.

Det vurderes, at etablering af P-plads med grusbelægning, plantning af skærmende træer samt toiletbygningen strid mod fredningsbestemmelserne og mod formålet med fredningen. Det fremgår således af fredningen, at formålet med at inddrage arealer uden om selve Ibjerget i fredningen var at sikre selve åsen i sine naturlige omgivelser.

..... "

Danmarks Naturfredningsforening har i en skrivelse af 5. februar 2011 skrevet, at man ikke har kommentarer vedrørende toiletbygningen og etablering P-plads.

Naturstyrelsen har i en skrivelse af 10. maj 2011 bl.a. udtalt:

" ....

Formålet med anlægget er at give bedre muligheder for parkering i området, samt sikre de besøgende et sted at besøge.

Det er Naturstyrelsens opfattelse, at såvel parkeringsplads som toiletbygning er anlæg, der med rimelighed kan etableres i områder, hvor der er et publikumspres af et vist omfang. I området ved Tarup-Davinde er der i forvejen etableret en række parkeringspladser samt toiletbygninger.

Det fremgår ikke af ansøgningen, at der kun er den ansøgte placeringsmulighed for de ønskede anlæg.

Ingen af de ønskede anlæg ses at være i strid med formålsbestemmelsen, og begge understøtter naturbeskyttelseslovens formål om at give befolkningen mulighed for at færdes og opholde sig i naturen.

Efter vores opfattelse bør det undersøges, om ikke der kan findes en placering udenfor det fredede område til anlæggene.

.... "

Under et offentligt møde den 22. juni 2011 anbefalede Friluftsrådet, at der blev meddelt dispensation, mens de øvrige mødte fastholdt deres indstilling. Sagen blev efter mødet udsat med henblik på, at Tarup-Davinde I/S undersøgte, om det var muligt at etablere toilet-huset umiddelbart på den anden side af vejen i forhold til den ansøgte position.

Tarup-Davinde I/S har efterfølgende pr. mail oplyst, at man har drøftet spørgsmålet med Nymølle Stenindustri, der graver grus på det pågældende sted. Nymølle Stenindustri vil godt tillade, at toilethuset placeres øst for grusvejen. I mailen meddelte Tarup-Davinde I/S, at man ønskede, at toiletbygningen og parkeringspladsen blev etableret tæt på hinanden.

Afgørelse

Det fremgår af fredningsbestemmelsen, at formålet har været at bevare Ibjerget, idet dette af geologiske grunde var særlig interessant. Det fremgår endvidere, at den umiddelbare trussel mod Ibjerget var råstofudvinding i form af grusgravning. Både toiletbygningen og parkeringspladsen er sædvanlige og til dels nødvendige installationer i forbindelse med fredede områder med henblik på at sikre eller lette offentlighedens adgang. Etableringen af disse faciliteter er ikke i strid med fredningens formål, men understøtter derimod dette. Etableringen af både toiletbygning og parkeringsplads strider imidlertid mod fredningsbestemmelserne, hvorfor tilladelse hertil kræver dispensation.

Idet toiletbygningen kan opføres ganske få meter fra den ønskede placering, men på ikke fredet areal og dermed bevare sin relativ korte afstand til skyttehusene, og da der få hundrede meter væk allerede er etableret en parkeringsplads, der kan udvides, ligeledes på et ikke fredet område, beslutter et enigt fredningsnævn, at der ikke skal meddeles dispensation til det ansøgte.

Fredningsnævnets afgørelse er truffet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Nævnets afgørelse kan i medfør af naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, indbringes for Natur- og Miljøklagenævnet af de i samme lovs § 86 nævnte klageberettigede. Klagen indgives skriftligt til fredningsnævnet, der videresender klagen til Naturklagenævnet, jf. naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 2.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den klageberettigede.

Jørgen Petersen